

Verejná diskusia
o budúcom využívaní frekvencií z frekvenčného pásma
174 – 230 MHz pre pozemské digitálne rozhlasové vysielanie
(T-DAB)

Názory VÚS

Otázka č. 3.1: Máte záujem prevádzkovať celoplošný T-DAB / T-DAB+ multiplex využívajúci frekvencie z frekvenčného pásma 174 – 230 MHz? Ak áno, tak aký počet celoplošných multiplexov máte záujem prevádzkovať a odkedy?

Vzhľadom na charakter našej organizácie **nemáme záujem** prevádzkovať celoplošné vysielanie T-DAB, resp. T-DAB+.

Otázka č. 3.2: Aký je podľa vášho názoru minimálny počet celoplošných multiplexov potrebný na uspokojenie požiadaviek všetkých záujemcov v Slovenskej republike?

Z hľadiska počtu rozhlasových programových služieb na Slovensku dnes na Slovensku existuje:

- 11 programových služieb verejnoprávneho vysielateľa (RTVS), z čoho 5 je vysielaných pozemsky ako FM,
- z hľadiska vysielateľov s licenciou (podľa Správy o stave vysielania v SR a o činnosti RVR za rok 2019):
 - o 12 multiregionálnych programových služieb (z toho podľa https://sk.wikipedia.org/wiki/Zoznam_rozhlasov%C3%BDch_stan%C3%ADc_na_Slovensku je 8 programových služieb celoplošných),
 - o 15 regionálnych programových služieb,
 - o 13 lokálnych programových služieb.

Celkovo teda je k dispozícii 51 programových služieb. Okrem toho existujú aj ďalšie programové služby, ktoré sú dnes šírené len **cez internet** (cca 25 + študentské rádiá). Tieto tvoria potenciál na ďalšie rozšírenie najmä regionálneho alebo lokálneho digitálneho vysielania.

Z hľadiska celoplošných multiplexov možno teda uvažovať, že bude potrebné šíriť cca 23 programových služieb, čo by už dnes obsadilo kapacitu 2 multiplexov. Tento počet môže byť navýšený po pripravenom odstránení legislatívnej prekážky „1 vysielateľ = len 1 programová služba“.

Preto sme názoru, že pre Slovensko je **perspektívne** potrebné uvažovať so **štyrmi celoplošnými multiplexmi** - dvoma multiplexmi pre potreby súčasných vysielateľov (z toho minimálne jeden pre potreby verejnoprávneho vysielateľa) a s dvoma multiplexmi pre budúci rozvoj.

Otázka č. 3.3: V prípade pridelovania frekvencií pre celoplošné multiplexy, myslíte si, že by mal byť obmedzený počet multiplexov, ktorý môže získať jeden podnik?

Každý prístup má svoje výhody i nevýhody. Avšak z hľadiska ekonomického využitia distribučnej a vysielacej infraštruktúry nevidíme na obmedzovanie počtu multiplexov pre jeden podnik dôvod, ak aukcie budú prebiehať pre každý multiplex samostatne.

Otázka č. 3.4: Aký je podľa vášho názoru minimálny počet regionálnych multiplexov v rámci Slovenskej republiky potrebný na uspokojenie požiadaviek všetkých záujemcov?

V roku 2015 sme sa zaoberali i začleňovaním programových služieb do celoplošných a regionálnych multiplexov. Pri regionálnom členení sme uvažovali s rozdelením Slovenska na 5 oblastí (vychádzajú z plánu GE06). Výsledkom bolo, že pri súčasnom počte rozhlasových programových služieb vieme vystačiť s 1 regionálnym multiplexom pre každú oblasť. Pritom sme vychádzali zo zjednodušeného predpokladu, že určití regionálni vysielatelia budú mať záujem zvýšiť pokrytie voči súčasnému FM vysielaniu, a teda aj viacej za šírenie programov platiť. To však nemusí byť vždy priechodné. Preto je vhodné Slovensko rozdeliť pri frekvenčnom plánovaní aj na viac menších oblastí.

Preto sme názoru, že pre Slovensko je potrebné uvažovať s **2 regionálnymi multiplexami** v každom mieste SR, najlepšie s rôznymi veľkosťami regiónov.

Otázka č. 3.5: Aký je podľa vášho názoru potrebný počet miestnych multiplexov v rámci Slovenskej republiky na uspokojenie požiadaviek všetkých záujemcov?

Minimálne pre každú oblasť, kde dnes existuje lokálne vysielanie, t. j. 13. Už dnes sa však ukazuje, že aj lokálni vysielatelia budú chcieť rozšíriť svoje vysielanie do iných oblastí (napr. Rádio Liptov je dnes digitálne vysielané aj v Banskej Bystrici). Preto sme názoru, že lokálne multiplexy by mali byť rovnomerne rozložené po celom území Slovenska. Presný počet však nevieme stanoviť, je však možné vychádzať z počtu okresných miest. V každom hustejšie obývanom mieste SR by však mala byť k dispozícii aspoň jedna frekvencia pre miestny MUX.

Otázka č. 3.6: V prípade pridelovania frekvencií pre miestne multiplexy v tej istej lokalite, myslíte si, že by mal byť druhý multiplex pridelený až po tom, čo bola naplnená kapacita predchádzajúceho prideleného multiplexu na stanovenú úroveň? Aká úroveň by to podľa vášho názoru mala byť?

Ekonomické využívanie kapacity multiplexu považujeme za zmysluplné. Nepredpokladáme, že vzhľadom na dostatočnú kapacitu jedného multiplexu (reálne min. 10 programových služieb) bude v jednej lokalite potrebných viacej lokálnych multiplexov. Otázka je skôr **legislatívna** – ako „donútiť“ vysielateľa ísť do multiplexu, ktorý prevádzkuje iný vysielateľ. Riešením by napr. bolo, aby prevádzkovateľom multiplexu nebol vysielateľ (ako je to napr. dnes, keď ani Towercom, ani AVIS nie sú vysielateľmi), resp. zvoliť prístup ako pri lokálnom vysielaní DVB-T.

Otázka č. 4.1: Na čo všetko by podľa vášho názoru mal byť zameraný plán prechodu a ktoré hlavné otázky by mal riešiť?

Základom pre tento plán by mala byť *Stratégia zavádzania pozemského digitálneho rozhlasového vysielania v Slovenskej republike*, schválená vládou SR v januári 2017. Táto v hrubých rysoch stanovuje aj obsah plánu. V porovnaní s prechodom na pozemské digitálne TV vysielanie je výhodou zavádzania digitálneho rozhlasového vysielania to, že toto zavádzanie nie je viazané na uvoľňovanie „analogových“ frekvencií.

Plán by mal riešiť:

- technické otázky zavádzania T-DAB, najmä počet multiplexov a frekvenčné plány,
- spôsob a podmienky pridelovania vysielacích frekvencií (napr. aukcia, pridelenie na základe žiadosti, pridelenie MUXu priamo verejnoprávnemu vysielateľovi...) a termíny na pridelenie vysielacích frekvencií,
- časové otázky implementácie vysielania T-DAB, nadväzujúce na ukončenie výberových konaní na frekvencie T-DAB, resp. pridelenie frekvencií,
- podmienky paralelnej analógovo-digitálneho vysielania danej programovej služby. V tejto súvislosti, vzhľadom na súčasnú legislatívnu realitu na Slovensku, vyplývajúcu zo zákonov č. 308/2000 Z. z. a 220/2007 Z. z., považujeme za účelné komunikovať s MK SR, lebo bude pravdepodobne potrebné upraviť zákon č. 308/2000 Z. z. v zmysle návrhov v *Stratégii*:
 - o nepridelať uvoľnené frekvencie na analógové vysielanie a nezvyšovať analógové pokrytie a zároveň zabezpečiť, aby na uvoľnených frekvenciách nezačalo vysielanie v susedných štátoch,
 - o predlžovať licencie na analógové vysielanie v súlade s riešeným plánom zavádzania digitálneho vysielania RÚ (s časovým obmedzením, pri zohľadnení cieľa úplného vypnutia analógového vysielania),
- reálne kritériá vypnutia analógového vysielania, t. j. nie napr. vysokú penetráciu digitálnych prijímačov (vzhľadom na logické správanie sa obyvateľstva, keď situáciu riešia až potom, keď je kritická), dosiahnutie pokrytia minimálne na úrovni dnešného FM vysielania.... Splnenie podmienok však treba aj podporiť, minimálne intenzívnou informačnou kampaňou.

Plán by mal zohľadňovať aj zabezpečenie konkurencieschopnosti vysielateľov, aby neboli zvýhodnení, ktorí budú dlhšie vysielat' analógovo (nemuselo by sa týkať lokálnych vysielateľov). Najčistejším splnením tejto podmienky by bola požiadavka na vypnutie analógového vysielania programových služieb v rovnakom čase, minimálne tých, ktoré sú v celoplošnom multiplexe.

Otázkou zostáva vytvorenie stimulov najmä pre vysielateľov s licenciou (v tomto alebo inom dokumente).

Odporúčame inšpirovať sa plánmi Nórska a Švajčiarska.

Otázka č. 4.2: Myslíte si, že začatie pravidelného T-DAB / T-DAB+ vysielania v Slovenskej republike by malo byť pripravené okamžite, ako to bude možné, t.j. hneď po skončení preplánovacieho procesu so všetkými dotknutými krajinami?

Túto myšlienku plne podporujeme. Niet na čo čakať.

Otázka č. 4.3: Myslíte si, že analógové FM vysielanie by malo pokračovať aj po termíne, ktorý bol v stratégii v článku 6.2, časti Fáza III stanovený na obdobie rokov 2022 - 2026 ako termín spoločného koordinovaného vypnutia všetkých analógových vysielateľov verejnoprávneho vysielateľa a vysielateľov s licenciou? Ak áno, tak prečo?

Dĺžka povoleného paralelného analógovo-digitálneho vysielania nie je podstatná (tá bude u jednotlivých vysielateľov limitovaná ekonomikou). Dôležité je, aby k vypnutiu analógového vysielania hlavných hráčov na trhu došlo v rovnakom čase.

Otázka č. 4.4: Kedy si myslíte, že by malo definitívne skončiť analógové rozhlasové vysielanie v Slovenskej republike?

Po splnení podmienok vypnutia analógového vysielania, avšak čo najskôr po roku 2026.

Otázka č. 5.1: Aký formát výberového konania je podľa vášho názoru pri pridelovaní frekvencií pre T-DAB / T-DAB+ vysielanie najvhodnejší?

Pre celoplošné a regionálne multiplexy aukcia, frekvencie pre lokálne multiplexy pridelovať len na základe žiadosti záujemcu (po vydaní výzvy na predkladanie žiadostí).

Otázka č. 5.2: Myslíte si, že by v prípade pridelovania frekvencií pre viac ako jeden celoplošný T-DAB / T-DAB+ multiplex malo byť výberové konanie realizované pre každý multiplex samostatne?

Áno.

Otázka č. 5.3: V prípade, že podporujete formu výberového konania s aukciou, aký aukčný formát preferujete?

SMRA.

Otázka č. 5.4: V prípade, že podporujete formu výberového konania **bez aukcie**, aké hodnotiace kritéria sú podľa vás najvhodnejšie?

Ako sme uviedli pri bode 5.1, pre lokálne multiplexy nepovažujeme za potrebné robiť aukciu. V prípade viacerých záujemcov môže byť hlavným kritériom najvyššia ponúkaná cena a rýchlosť sprevádzkovania vysielania (predloženie časovej a technickej realizácie vysielania multiplexu). Ďalším kritériom môže byť záväzné pokrytie obyvateľstva / územia (optimálne využitie pridelenej frekvencie a výkonu). Za vhodné považujeme aj uložiť určité povinnosti, napr. zaradiť do multiplexu všetkých vysielateľov, ktorí majú o vysielanie záujem (až do vyčerpania prenosovej kapacity)... + ďalšie povinnosti podľa prvých troch drážok v otázke 5.5.

Otázka č. 5.5: Aké povinnosti by podľa vášho názoru mali byť uložené úspešnému účastníkovi výberového konania?

- Na vysielanie použiť systém T-DAB+.
- Zabezpečiť službu *Service Following*.
- V prípade požiadavky Ministerstva vnútra SR vyčleniť v multiplexe kanál (napr. 40 kbit/s – vychádza zo skúseností VÚS pri skúšobnom vysielaní) na šírenie varovných hlásení pre obyvateľstvo vo forme hlasu, Dynamic Label a Journaline, pri rešpektovaní prijímačov s funkcionalitou EWF.
- V prípade požiadavky Ministerstva vnútra SR vyčleniť v multiplexe kanál (napr. 20 kbit/s, prípadne spresniť podľa dnešného šírenia cez RDS) na ovládanie poplašných sirén (systém EWS).